

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Paragraphus I. De iis, quæ Vicarius facere possit extra materiam
beneficialem, vi Vicariatûs generaliter sibi commissi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

legatis, quod de particularibus. Sbroz. *cit. q. 61. n. 30. & 31.* Quod spectat, quod aliàs cum communi ait Laym. *in c. prudentiam. de potest. judic. deleg.* si plures Judices ad causam terminandam delegati sunt, non habent jurisdictionem in solidum, nisi id in forma exprimitur, qualiter id satis exprimi in constitutione talium Vicariorum foraneorum delegatorum ad certum genus causarum ait Sbroz. *n. 32.* si adhibetur clausula: *vos omnes, vel duo, aut unus vestrum*: quia tunc censetur delegatio facta in solidum, & locus esse preventionis, ut Capra. *Reg. 25. n. 20.* Marant. & alii. Item si adjecta esset clausula: *quod si unus interesse nequeat, alter exequatur*: nam constituto, quod collega non possit aut nolit interesse, alter solus expedire potest. Sbroz. *num. 33.* citans *c. prudentiam. & ibi DD.* Felin. *in c. seiscratus. de rescript.* Capra. *Reg. 27. n. 25.* Vant. *de nullit. ex defect. jurisdic. num. 180.* qui dicat esse communem, De cetero rationem responsionis dat Sbroz. *ex Abb. in c. prudentiam. num. 15. & Felin. n. 8.* quia plures delegati ab uno dati super eodem articulo representant personam unius in unica jurisdictione, & ideo non possunt separatim procedere.

2. Occasione hujus de jurisdictione data in solidum, & pro meliore intelligentia dictorum tribus quaestionibus praecedentibus, notanda sunt sequentia ex Laym. *l. c. imprimis.* quod licet jurisdicatio secundum se dividi nequeat, ita ut pluribus secundum diversas sui partes competat, possit tamen ita pluribus competere, ut singuli totam habeant, sed non totaliter. Dein quod jurisdicatio similisve potestas v. g.

praesentandi, vel competit pluribus collegialiter, & tunc singuli jurisdictionem illam aut potestatem non exercent, sed Collegium, unde sententia aut decretum illorum non valet, nisi sit ex consensu majoris partis Collegii legitime congregati. Vel jurisdicatio similisve potestas competit pluribus ut singulis; & tunc interdum competit eis totaliter seu in solidum; ut si duo sunt generales Vicarii Episcopi, hi tum simul, tum seorsim causas cognoscere possunt, & quod si unus praecoccupet, alter se immiscere nequit, nisi, qui caperat, impediatur prosequi juxta dicta à nobis. Ac denique, quod licet jurisdicatio secundum se dividi nequeat, per accidens tamen dividi possit ratione temporis aut loci. Exemplum primi est, si duo Consules civitatis alternis annis officium administrant, seu jurisdictionem exercent, hoc casu officium seu jurisdicatio Consulis per accidens dividitur quò ad exercitium secundum varia tempora. Exemplum secundi est, si territorium ex hereditate fratribus proveniens inter ipsos dividatur (uti divisio illa semper institui potest, nisi terra illa vinculo primogeniturae sit astricta, aut ex feudi specialis concessione, aliave dispositione hanc conditionem habeat, ut indivisa permaneat. Molin. *Tom. de Just. p. 1. disp. 581.* apud Laym.) consequenter etiam jurisdicatio in ordine ad loca illa dividatur. Quia verò communio, praesertim in jurisdictione exercenda, discordias parere solet, ideo expedit, quin & socii cogi quandoque possunt ad talem divisionem instituendam, ut Laym. *ex Felin. in c. prudentiam. de off. deleg. num. 5.*

CAPUT TERTIUM.

De potestate Vicarii Episcopi.

PARAGRAPHUS I.

De iis, quæ Vicarius facere possit extra materiam beneficalem, vi Officii Vicariatus generaliter ei commissi.

Quaestio 96. Num parem cum Episcopo potestatem habeat Vicarius generalis?

Respondeo: Tamen Vicarius generalis regulariter possit omnia, quæ Episcopus, Garc. *de benef. p. 5. c. 8. num. 65.* citans praeter alios Covar. *pract. qq. c. 4. num. 4.* Sbroz. *l. 2. q. 57. n. 5.* citatis Host. Jo. And. Archid. *in c. fin. de off. Vicar. in 6.* Felin. *in c. ex parte. de constit. col. 3.* Maran. *de ordin. judic. p. 4. disp. 5. n. 20.* Mandol. *ad Reg. 24. Cancell. de male promotis. n. 39. n. 2.* & pluribus aliis. Sitque superior sicut Episcopus. Sbroz. *l. cit. num. 4.* ex Archid. *in c. Romana. de appellat. in 6. num. 1.* Idque sive creatus sit ab Episcopo, sive ab ejus Superiore invito Episcopo; quia adhuc habet eandem jurisdictionem, & non minus representat ipsum Episcopum. Sbroz. *num. 6.* citatis pluribus. Majus tamen est imperium majorque potestas Episcopi (intellige, P. Lauren. *Vicarius Episc. Tract. 1.*

etiam praescindendo ab iis, quæ Episcopo jure speciali competunt, & loquendo solum de iis, quæ ei jure ordinario conveniunt) Sbroz. *l. cit. num. 11.* citatis Gemin. *in c. licet. de off. Vicar. in 6. num. 6.* Bald. & Jason. *in l. sed si haec. §. semper. ff. de in jus vocandis.* Felin. *in c. cum olim. il. 2. de off. deleg. in princ.* Foller. *in pract. crim. can. p. 1. mor. num. 121.* &c. Pax Jord. *l. 12. tit. 1. num. 230.* ubi: *est idem sit tribunal Vicarii cum Episcopo, id tamen cum moderatione accipiendum; etenim multa per solum Episcopum possunt expediri, aut de illius mandato, & in reliquis omnibus Episcopi potestas & auctoritas tanquam propria, & principalis firmior est quam Vicarii. Pater id ipsum quoque specialiter etiam in spiritualibus v. g. quò ad absolvendum, dispensandum &c. in quibus, ut constat, non habet Vicarius parem cum Episcopo potestatem. Et ista regula de tribunalis identitate proprie in contentiosis procedit.* Pax Jord. *l. cit. num. 231.* Patetque in omnibus iis, quæ Vicarius sine speciali Episcopi mandato facere nequit. Sed neque in omnibus Vicarius cum Episcopo suo concurrere potest. Sbroz. *l. cit. num. 12.* citans Capra. *Reg. 33. num. 17. p. 1.* Neque in omnibus est Superior sicut Episcopus. Sbroz. *n. 13.* ex Archid. *in c. Romana. de appellat. in 6. n. 1.*

Questio 97. An aequalem potestatem habeat Episcopi Vicarius generalis cum Capitulo sede vacante?

Respondeo: non posse eum omnia, quae potest Capitulum sede vacante. Sbroz. l. 2. q. 29. n. 7. citans Innoc. in c. eam te. de rescrip. in 6. Abb. in c. quoniam. de off. deleg. num. 17. Pavin. de potest. capis. sed. vac. p. 1. q. 2. num. 2. &c. Patebit ex dicendis tract. de capis. sed. vac. ubi, quod Capitulum totalem Episcopi potestatem habeat, eamque Vicario suo committere possit.

Questio 98. Vicarius generalis Episcopi quid possit eo ipso, quod constituatur, sive ex vi Vicariatus generalis per commissionem generaliter factam ei collati?

Respondeo: potest omnes causas ad Episcopalem jurisdictionem pertinentes expedire, praeter illas, quae speciale mandatum requirunt. Garc. p. 5. c. 8. num. 66. Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 41. c. licet. de off. Vicar. in 6. & argumento c. qui generaliter. de Procur. in 6. ubi de Procuratore generaliter constituto ad negotia id deciditur. Et sic Vicarius generaliter constitutus praesumptionem pro se habet, quod omnes causas jurisdictionis episcopalis expedire possit, nisi constet vel ostendatur jure scripto, aut recepta curiarum consuetudine inter speciales numerari. Laym. in cit. c. licet. num. 1. citans Rebuff. in pr. p. 1. tit. de form. Vicariat. num. 152. item Pirh. l. c. vel nisi constet, aliquid ab Episcopo esse suae potestati specialiter reservatum, ut Pirh. l. cit. Quare, si in aliquo canone dicatur, quidpiam ad Episcopi potestatem spectare, nisi inter casus exceptos sit, ceteri debet, etiam Vicario generali competere; cum eandem ipse jurisdictionem habeat. Laym. Pirh. locis cit. Porro quae in specie sint ea, quae eo ipso, quo generaliter creatur, Vicarius possit, Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 4. ait contineri in l. suggerente. c. de eo, qui vices alterius gerit. & eorum plura ibidem enumerat. Ubi etiam illud notandum ex Tondut. qq. beneficiis. p. 2. c. 4. §. 9. num. 18. quod Episcopo in remotis agente multa facere possit (intellige vi Vicariatus illi generaliter commissi) quae non posset Episcopo praesente. v. g. jurisdictionem exercere in suffraganeos, consentire collationi, non tamen electioni, pro quo citat Sbroz. l. 2. q. 71. num. 22. statutis capitularibus consensum praebere. Pro quo citat Sbroz. l. 2. q. 200. num. 4. concedere licentiam assumendi Ordines. Pro quo citat Abb. conf. 88. vers. venio. l. 1. Verum de his statuitur melius, ubi de sequentibus in singula inquiritur, num ea possit vi generalis commissionis Vicariatus, num ad ea egeat speciali mandato.

Questio 99. An, si Episcopus Vicario in generali Vicariatus commissione generalem seu plenam & liberam facultatem det agendi omnia, quae ipse facere potest, hoc ipso in tali generali mandato comprehensa censentur, quae alias speciale mandatum requirunt, v. g. dispensatio, collatio beneficiorum &c.

Respondeo negativè. Sbroz. l. 1. q. 65. num. 7. & 9. citans Gl. in c. 2. de off. Vicar. in 6. v. committantur. Laym. in c. ult. de offic. Vicarii in 6. n. 13. Pirh. l. cit. num. 42. citans Covar. l. 1. var. resol.

c. 6. num. 3. cum communi. Specialiter enim non censentur commissa aut delegata, nisi exprimantur. Laym. & Pirh. locis cit. juxta c. qui ad agendum. de procurat. in 6.

2. Quod si tamen in mandato generali exprimat quidpiam requirens speciale mandatum adjecta clausula generali. v. g. committimus tibi Vicario generali facultatem dispensandi, & omnia alia, quae nos possumus, expediendi, etiamsi speciale commissionem requirant, poterit Vicarius expedire quoque omnia alia speciale mandatum requirentia. Sbroz. l. cit. num. 5. citans Gl. fin. in c. 2. de off. Vicar. in 6. Bertach. de Episc. l. 4. p. 6. tit. de Vicar. Episc. num. 10. Abb. conf. 88. col. 5. num. 6. vol. 1. Diaz. in pr. crim. can. c. 3. num. 5. Berol. conf. 22. num. 10. 11. & 9. vol. 1. Quos sequuntur Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 46. Laym. & Pirh. locis cit. Garc. l. cit. num. 68. Modò tamen illa speciale mandatum requirentia non expressa sint in minor vel aequalia, non verò majora vel graviora expressis. Sbroz. num. 10. 11. & 12. Garc. num. 69. citans Rebuff. in pr. tit. de form. Vicariat. num. 183. Laym. l. cit. Pirh. l. cit. citans in super Barbof. in collect. ad cit. c. 2. de off. Vicar. in 6. num. 8. juxta textum Clem. 2. de procurat. ubi, quod in mandato procuratorio non veniunt majora, sed similia vel minor expressis, & juxta c. sedes. de rescrip. & ibi Abb. num. 2. & DD. communiter. Clausula enim generalis seu indefinita subsequens ordinariè restringitur ad similia illis, quae ante expressa erant; & dictio alias vel alia est implicative similium. Pirh. l. cit. Non tamen post expressum aliquid speciale mandatum requirens sufficit dicere: ad omnia alia: nisi addatur: etiamsi speciale mandatum exigant. Garc. num. 70. & 71. citans Bartol. conf. 5. num. 3. l. 2. argumento c. quid agendum. & Clem. 2. de Procurat. Verumtamen in his omnibus attendendum ante omnia ad intentionem committentis; cum istiusmodi juris praesumptiones non habeant locum, ubi de contraria eius voluntate constat, monet Laym. l. c. in fine & ex eo Pirh.

Questio 100. Num igitur etiam ex generali commissione Vicariatus, quae est cum clausula: cum libera, plena & omnimoda potestate agendi omnia alia: absque eo, quod aliquid speciale mandatum requirens expressum fuerit, expedire possit speciale mandatum requirentia?

Respondeo: affirmativam tenet Garc. l. cit. num. 72. juncto num. 73. quem sequitur Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. num. 47. eo quod dicta clausula inducat mandatum speciale. pro quo citat Bartol. num. 2. & alios in l. Procurator, cui generaliter, ff. de Procurat. Cornæum & alios in l. si Procurator. cod. eod. Covar. Vicar. l. 1. c. 6. num. 3. Monterros. tract. de claus. ponend. in mandat. pract. 7. Guttier. de juram. confirmator. p. 1. c. 50. num. 9. & 13. Mohed. decis. 2. de off. Vicar. alias 323. ubi dicat; quod habere mandatum cum libera, vel cum plena & omnimoda potestate; & habere mandatum speciale, aequiparentur. Pro quo eodem recitat quoque decis. rosa in Valent. beneficii. de anno 1582. Quae si vera sunt, multò magis poterit Vicarius expedire ea, quae speciale mandatum requirunt, si dicta clausula sic formaretur: cum libera & plena potestate omnia alia agendi, quae speciale mandatum requirunt: absque eo, quod quidpiam eorum in specie exprimat. & sic sentire videtur Sbroz. l. c. n. 6. citatis pluribus. De cetero idem Sbroz. postquam n. 8. dixisset: quam-

quanti procuratoris mandatum cum plena potestate vel cum libera vim specialis mandati habere scribant DD. in l. si procurator, cui libera. Abb. in c. si non. de delegat. num. 28. quod tamen non transit absque difficultate ex dictis per Alex. & alios in cit. l. si procurat. &c. Addit. num. 9. Vicarium tamen Episcopi cum plena potestate non posse facere exigentia speciale mandatum, nisi quibusdam specialibus expressis dicit gl. in dicto c. 2. in fine, & videtur esse de mente illorum, quos retuli in princ. hujus q. 65.

Questio 101. An, si in mandato generali Vicariatus Vicario ab Episcopo detur potestas ad omnia exequenda, quae Episcopalis sunt potestatis, excepta aliqua re speciali, speciale mandatum requirente, v. g. beneficiorum collatione, Vicarius expedire possit cetera, quae speciale mandatum requirunt v. g. dispensare &c.

1. **R**espondeo non convenire in hoc AA. nam primò affirmativam tenent apud Sbroz. cit. q. 65. num. 15. Decius in c. cum dilecta. col. 2. de confirmat. utili & inut. & in l. de Regul. juris. num. 29. Dominic. in c. qui ad agend. de procurat. in 6. §. 1. n. 2. Cagnol. in cit. l. 1. num. 37. Gozad. conf. 26. num. 49. Tiraq. de retract. lignan. in fine. num. 95. Ratio horum AA. est, quia illa exceptio declarat & ampliat regulam, aliàs exceptio non esset de regula, pro ut esse debet, & esset inutilis & superflua. Negativam è contra tenent apud eundem Sbroz. & apud Garc. n. 78. Anchar. in c. 2. de off. Vicar. in 6. in fine. Franc. in c. quoniam frequenter. de lite non contestata. num. 1. Covar. ubi ante. dicens hanc sententiam veriore. Quibus adherere videtur ipse Sbroz. & expressè illis adherent Laym. in c. ult. de off. Vicar. in 6. num. 12. & Pirh. cit. num. 43. Item Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 48. citans Meroll. Theol. mor. p. 3. disp. 7. c. 6. dub. 43. num. 411. & seq. Pro hac sententia n. 43. rationem hanc dat Sbroz. quòd tunc exceptio illa veniens ad regulæ diminutionem non debet operari augmentum. Eandem rationem fusiùs deductam dat Pirh. l. cit. ex Laym. l. cit. quia nimirum exceptio rei, quæ sub regula non comprehenditur, non ampliat sive extendit regulam, sed potius restringit & diminuit; licet enim exceptio apposita regulæ universali eam confirmet in aliis contentis sub regula, seu non exceptis; quia tamen collatio beneficiorum ex juris dispositione non comprehenditur in generali mandato Vicariatus, sed excipitur, ideo illa exceptio non ampliat regulam, ut comprehendat etiam reliqua speciale commissionem requirentia; sed solum videtur apposita ad significandam diminutionem seu restrictionem, ita ut æquipolleet particulæ adversativæ, & sensus sit, quòd Vicarius omnia possit exercere, quæ jure ordinario ad ejus officium spectant, sed beneficia conferre non possit.

2. Quòd si tamen Episcopus committeret facultatem absolute faciendi omnia, quæ ipse facere potest, excepta v. g. collatione beneficiorum, tum vi talis commissionis poterit etiam expedire reliqua omnia speciale mandatum requirentia; nam jam collatio beneficiorum continetur in regula seu propositione illa universali; quia est inter ea, quæ facere potest Episcopus; ideoque ejus exceptio censetur confirmare alia omnia ejusdem generis non excepta. Ita Laym. & Pirh. citantes Gloss. in cit. c. 2. v. committantur. Idem omnino tradit Garc. l. c. n. 79. sub hac distinctione; P. Leuron. Vicarius Episc.

nimirum quòd possit Vicarius cetera omnia requirentia speciale mandatum, si datum generale mandatum dicendo: ad omnia, quæ potest constituens, excepta illa re; secus, si datum generale mandatum dicendo simpliciter: ad omnia, excepta illa re.

PARAGRAPHUS II.

De iis, quæ Vicarius generalis facere nequeat sine speciali mandato extra materiam beneficiale.

Questio 102. Mandatum speciale Vicarii quodnam sit, & qualiter a mandato singulari distinguatur?

Respondeo cum multa spectantia ad jurisdictionem & potestatem Episcopalem exercere nequeat Vicarius sine speciali Episcopi mandato. Sbroz. l. 1. q. 65. num. 1. juxta c. penult. & ult. de off. Vicar. in 6. necesse erit explicare priùs mandati seu commissionis specialis naturam; hinc dico minus perfecte illud describi à Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. num. 46. quòd tunc dicatur habere Vicarius generalis speciale commissionem ad aliquod negotium, quando illud particulariter est illi demandatum, vel in, seu unà cum commissione (intellige generali Vicariatus) vel extra illam per aliquem actum. Melius vero describi à Sbroz. l. cit. num. 2. quòd speciale mandatum dicatur, quando Episcopus dat potestatem Vicario verbis expressis ad aliquem actum, generalitate verborum abstracta v. g. ad conferenda beneficia &c. absque eo, quòd causa & persona exprimat seu specificetur, citat pro hoc c. penult. de off. Vicar. in 6. junctà gl. v. committantur. & c. fin. cit. eod. junctà gl. v. commissa. Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. Alex. conf. 134. in princ. vol. 6. Cravet. conf. 125. num. 6. ac præsertim Melill. tract. de præcedentia Vicarii c. 3. num. 5. in fine Covar. l. 1. var. resol. c. 6. num. 2. ubi quòd non oporteat esse mandatum speciale quo ad causam, neque quo ad personas. Tunc vero erit & dicetur mandatum singulare, ubi non tantum genus seu species causarum, sed ipsa causa in particulari, & persona fuit expressa. Sbroz. l. cit. num. 3.

Questio 103. Vicarium habere speciale mandatum, an probandum an præsumendum: & an Vicario attestanti de eo sit credendum?

1. **R**espondeo primò per modum suppositionis, Vicarium ipsum, seu ipsam deputationem in Vicarium esse probandam ex Regula generaliz quòd qualem quis se facit, talem debet se ostendere: l. non ignorat. c. de accusat. Bald. conf. 89. num. 3. l. 1. apud Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 50. Quia & in hoc non creditur assertioni ipsius Vicarii, ut Paris. conf. 12. num. 14. & 15. apud eundem. Quòd ipsum tamen solum procedit, ubi Vicariatus negatur, & tunc fundans se in eo debet illum probare, Ventrigl. ibidem citans Bursat. conf. 23. num. 22. l. 1. Mihi in repertor. v. Vicariatus. juxta dicta à nobis supra in quest. an opus sit scripturâ in constitutione Vicarii, ubi etiam qualiter probandus Vicariatus.

2. Respondeo secundò: si verò non negetur Vicariatus seu deputatio in Vicarium, sed sola potestas